

[Elisa Petersen.]

maa have Husholdningsskoler, men ogsaa en lovmæssig Ordning deraf med Statstilskud — og ikke helt ubetydelige Statstilskud. Man kan spørge, om ikke den gamle Maade at leve Livet paa, ogsaa hvad Mad og Drikke angaar, maaske var den bedste, om man ikke laver Maden bedst, naar man laver gule Ærter, som Bedstemor lavede dem, og Pandekager, som Mor lavede dem. Og jeg er ikke helt uimodtagelig for den Betragtning, at Aarhundreders nedarvede Levemaade med Hensyn til Kosten og Tilberedelsen af denne netop vilde være det, der passede bedst for Folket, hvis vel at mærke der ikke var sket det, der er sket i de sidste Menneskealdrer, nemlig en fuldstændig Revolution, teknisk, industrielt, ogsaa ude paa Landet, der fuldkommen har forandret Vilkaarene baade for de enkelte Mennesker, for Husholdningerne, for Hjemmene og for Befolkningen.“

Jeg er selvfølgelig den højtærede Minister taknemmelig for dette sidste lille „hvis der ikke var sket“ o. s. v., og dog er jeg alligevel bange for, at der dybest inde, ogsaa i den højtærede Minister, sidder Tvivlen om, at Husholdningen nu er blevet en saadan Videnskab, at Staten virkelig skal ofre endnu betydeligere Beløb end tidligere paa dette Omraade, for det er i Virkeligheden den almindelige Mandsopfattelse, det er denne Tvivl, der har mødt Kvinderne, lige fra de i 80erne tog fat paa dette Omraade.

Tror man, tror den højtærede Minister virkelig paa Aarhundreders nedarvede Levemaade? Jeg vilde ønske, jeg stod med Troels Lunds: Dagligt Liv i Norden og kunde læse op om det Saltmadsfad, man da satte ind, om de Portioner, man da spiste, om de mange Potter Øl, man da drak. Ja, tag bare vor Bedstemoders Kogebog, den ærværdige Madam Mangor, Datidens Kogebog for Middelstandens Hjem, læs, hvorledes hun uden at blues tager, som det hed, 1 Snes Æg, 1 Pund Smør og 1 Pot Fløde, hvor en Nutids-Husmoder maa nøjes med 2 à 3 Æg, 100 à 200 g Margarine og lidt Mælk. En god Klat Smør og en Kop god Fløde gør altid godt, siger Madam Mangor, men hvor mangan Middelstandshusmoder kan nu rutte med Smør og Fløde? Læs om Madam Mangors Kødforbrug og stil det i Forhold til Nutidens. Ogsaa jeg husker min Bedstemoders Suppe: Kødet blev skaaret i Smaastykker, saa Kraften ganske kunde koges ud af det, saa blev det smidt bort. Suppen smagte udmærket. Men nu ved

enhver Husmoder, der følger lidt med, at slig Suppe er den rene Gift, foruden at det i højeste Grad vilde være uøkonomisk at bære sig saaledes ad. Nu kan hun lave dejlig Suppe helt uden Kød. Nej, jeg tror slet ikke, man behøver at fordybe sig ret meget i Datidens Kogekunst for at forstaa, at hverken vor Pung eller vor Mave kunde holde til Bedstemoders Mad. Nu forlanger man af en Husmoder, at hun skal forstaa at sammensætte Kosten paa rette Maade, saaledes at den kan fremme og opretholde baade de voksnes og Børnenes Sundhed. Nu ved man, at det ogsaa paa dette Omraade er billigere at forebygge end at helbrede, og nu lytter man til Ernæringsfysiologerne, naar de fortæller os, at man ogsaa gennem Ernæringen kan faa Indflydelse paa Menneskenes Sundhed og Menneskenes Modstandskraft overfor Sygdomme. Jeg tror i det hele taget, at Ernæringsspørgsmaalet vil blive et af den kommende Tids store Spørgsmaal. Desuden er hele vor Husholdning jo lagt totalt om paa alle Omraader — ogsaa paa dette Omraade er alt under Udviklingens Lov. En Nutidshusmoder i et Middelstandshjem maa klare Grejerne alene, maaske ved Siden af tjene til Hjemmets Opretholdelse og Børnenes Opdragelse; i gamle Dage stod hun med Hjælperne. Hvor mange Middelstandshjem har nu Raad til at holde Hjælperne?

Af alle disse Grunde skal den unge Kvinde lære systematisk Husholdning; hun skal lære at økonomisere baade med Tid og med Penge; hun skal lære at faa det mest mulige ud af det mindst mulige. Hun skal have Begreb om Hygiejne, baade personlig Hygiejne og Bolighygiejne; hun skal have Kendskab til Regnskabsførelse og lignende — kort sagt, hun skal lære at sørge for Familiens Velfærd i sundhedsmæssig, ernæringsmæssig og økonomisk Henseende. Man maa heller ikke glemme, at netop derigenem, at Middelstandens Husmødre maa klare sig selv, er ogsaa de mange gode Læresteder for de unge Kvinder faldet bort; for det var netop her, de Side om Side med en dygtig Husmoder lærte en Husmoders Gerning. De, der nu har Raad til at holde huslig Hjælp, forlanger en uddannet Hjælp; saa ogsaa rent erhvervsmaessigt set betyder det derfor noget for den unge Kvinde, at hun lærer Husholdning fra Grunden.

Jeg tror derfor slet ikke, at vi er færdige med hele dette Spørgsmaal, med Husholdningssagen, selv om vi forhaabentlig nu faar en Lov, der sidestiller Husholdningsskoler, Højskoler og Landbrugsskoler i Hen-